

KRONIKA

Andrzej Manecki, Maciej Manecki

Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie
Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska
Al. A. Mickiewicza 30, 30-059 Kraków

PROF. DR HAB. INŻ. JACEK RAJCHEL (1944–2020)

Jacek Rajchel (1944–2020) – profesor, geolog, wychowanek AGH. Urodził się w Chełmie. Maturę zdał w 1962 roku w prastarym I Liceum Ogólnokształcącym im. Bartłomieja Nowodworskiego w Krakowie. Studiował na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym (1962-1968) na specjalności surowce skalne. W roku 1978 obronił pracę doktorską na temat: *Budowa geologiczna doliny Sanu w rejonie Dynów–Dubiecko*, habilitował się w 1991 roku na podstawie rozprawy: *Litostratygrafia osadów górnego paleocenu i eocenu jednostki skolskiej*. Nominację profesorską uzyskał w 2008 roku. Wiele lat pełnił funkcję redaktora naczelnego czasopisma *Wszechświat*. Całe pracowite życie naukowe związał z macierzystym Wydziałem. Specjalista od geologii Karpat, oraz wykorzystania surowców skalnych w architekturze. Napisał ciekawą książkę o geologicznej przeszłości naturalnych kamieni budowlanych w zabytkach architektury starego Krakowa pt. *Kamienny Kraków*. To nietypowy „przewodnik geologiczny” po zabytkach kamiennej architektury Krakowa. Inicjator i twórca koncepcji geo-ogródka w Ogrodzie Doświadczeń im. Stanisława Lema w Krakowie.

W 1985 roku Jacek brał udział w Geologicznej Wyprawie Polarnej AGH na Spitsbergen. Swoją wiedzą i kartograficznymi umiejętnościami przyczynił się do powstania geologicznej mapy Ziemi Wedel Jarlsberga [1], mimo iż kartowaliśmy trudny kompleks skał metamorficznych, a on był geologiem karpackim i sedimentologiem. Nie miał łatwo. Miło wspominałyśmy wspólny pobyt na wyprawie. Obserwowaliśmy jego zachwyty przy pierwszym zetknięciu z krajobrazami polarnymi. Jego drugą, po geologii, pasją była ornitologia. W przerwach w pracach terenowych lub w trakcie pobytu w namiotowych podbazach interesująco opowiadał o licznych tam ptasich mieszkańcach. O ich zwyczajach. Dowiedzieliśmy się, między innymi, że jedne ptaki fruwać, a inne latają. Siedząc na miękkiej tundrze zadzieraliśmy głowy i obserwowaliśmy wspaniałe ptaków loty, szybkie fruwanie, a nawet powietrzne ich walki. A on pięknie to komentował. Nie ma Jacka wśród nas. Na szczęście rok przed śmiercią udzielił długiego wywiadu red. Elżbiecie Koniecznej o wrażeniach z pobytu na Spitsbergenie, który jest zamieszczony w monografii o geologicznych wyprawach AGH [2].

A w starym traperskim piecu naszej wówczas polarnej bazy Hyttevika, nad zatoką Hyttevika, dr Jacek Rajchel wypiekał chleb pachnący kminkiem, co stało się tradycją następnych ekspedycji. W ostatnich latach pracy w AGH wraz żoną profesor Lucyną Rajchel działał naukowo na rzecz właściwego wykorzystania i ochrony naszych unikalnych wód mineralnych w Karpatach.

Literatura

- [1] CZERNY, J., KIERES, A., MANECKI, M., RAJCHEL, J. Geological map of the SW Part of Wedel Jarlsberg Land, Spitsbergen. A. Manecki, ed. Wyd. AGH. Kraków. 1993.
[2] KONIECZNA E. *Ziemskie wędrówki*. Wyd. AGH. Kraków. 2019.

Jacek Rajchel (1944–2020) na Spitsbergenie w 1985